

Dorota Czajkowska

"Zadanie wykonane", Frank Mares, Zakrzewo 2015 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 16 (67)/2 (252), 216

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZAPISKI BIBLIOGRAFICZNE

Frank Mares, *Zadanie wykonane*, Replika, Zakrzewo 2015, 368 s.

Książka autorstwa Franka Maresa to kolejna pozycja wydawnictwa Replika poświęcona wspomnieniom lotników zasłużonych w II wojnie światowej. W tym wypadku jest to historia czeskiego patrioty, który nie godząc się na zniewolenie jego kraju przez hitlerowską III Rzeszę, udaje się na emigrację, by tam wspólnie z podobnie myślącymi innymi rodakami walczyć o wolność i niepodległość ojczyzny. Autor wspomnień przedostał się przez Polskę do Francji, gdzie wstąpił do francuskich sił powietrznych. Po klęsce Francji trafił do Wielkiej Brytanii; wpieryw został pilotem 601 Dywizjonu, a później „czeskiego” 312 Dywizjonu RAF-u. Latając hurricanami i spitfire’ami, stoczył wiele walk powietrznych; miał wyjątkowe szczęście, gdyż nigdy nie został zestrzelony. W 1942 r. otrzymał Distinguished Flying Medal i czeskosłowacki Krzyż Walecznych. Po wojnie postanowił zostać w Anglii. Obrażenia oka i pleców, których doznał podczas wojny, uważał za niewielką cenę, którą musiał zapłacić za przywilej osiedlenia się w wolnym kraju. Autor dzieli się z czytelnikami gorzką refleksją, że tym, którzy nigdy nie utracili wolności, może być trudno zrozumieć determinację i gotowość do największych poświęceń tych, którzy zaznali traumy zniewolenia. Relacji Franka Maresa przez autentyzm zapisanych w niej osobistych przeżyć i doświadczeń wojennych stanowi jeszcze jeden wartościowy przyczynek do tego najkrwawszego w dziejach konfliktu zbrojnego.

Książkę tworzy 21 ułożonych chronologicznie rozdziałów poprzedzonych odautorskim wprowadzeniem. Uzupełniają ją załączniki: trasa podróży autora przez Europę do Anglii w latach 1939–1940, zestawienie dywizjonów i samolotów RAF-u, słowniczek kryptonimów używanych przez RAF oraz indeks nazwisk. Książkę, którą wydano w twardej, estetycznej oprawie, wzbogacają unikatowe zdjęcia obrazujące dzieciństwo autora i jego lotniczą służbę wojenną.

Adam Cyra, *Rotmistrz Pilecki. „Ochotnik do Auschwitz”*, Rytm, Warszawa 2014, 446 s.

Publikacja *Rotmistrz Pilecki. Ochotnik do Auschwitz* autorstwa Adama Cyry, kustosa Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, jest drugim wydaniem tej pracy (po raz pierwszy ukazała się w 2000 r.). Omawiane wydanie zostało wzbogacone o niezwykle cenny dokument źródłowy: raport napisany przez Pileckiego po jego ucieczce z obozu. Opracowanie skupia się przede wszystkim